І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
в Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
в Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 24-го СІЧНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JANUARY 24, 1975 No. 16. VOL. LXXXII.

МОГУТНІСТЬ КИТАЮ, ЯПОНІЇ ТА ЗСА ІЗ ЗОВНІ ТА УКРАЇНА В НУТРІ СОВЄТСЬКОЇ КОЛОНІЯЛЬНОЇ ІМПЕРІЇ НАЙБІЛЬШЕ „БЕНТЕЖАТЬ" МОСКВУ — ТВЕРДИТЬ С. Л. СОЛЦБЕРГЕР В „НЮ ЙОРК ТАЙМСІ"

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ – НАЙМОГУТНІША ПОЛІТИЧНА СИЛА ДОБИ

Ню Йорк. — „На сході найбільшим кошмарем Москви є можливість, що Китай, Японія і З'єднані Стейти, або комбінація між ними, можуть приєднатися до антисовєтської коаліції. Одночасно велика частина московських західніх і слов'янських володінь також приватно тривожить Кремль. Ідеться тут про Україну" — пише коментатор „Ню Йорк Таймс" С. Л. Салцберґер з 22 січня у статті „Деколонія-лізм без контролі?"

„Росіяни розраховують, що з уваги на звичайний силовий фактор їм не треба турбуватися необмеженими націоналізмами в малих балтійських республіках... Україна, однак, є цілком щось інше — з її великим населенням, багатими сільськогосподарськими землями, залізом, промисловістю. Москва намагалася завзято з'єднати собі симпатії українців, але без особливого успіху. У висліді Кремль почувається збентежений" — робить висновок Салцберґер.

На тему України і внутрішньої ситуації в СССР С. Л. Салцберґер написав, аналізуючи поширення у світі ідеї деколонізації і ліквідації колоніяльних імперій. За словами Салцберґера, „наймогутнішою силою двадцятого сторіччя є не ідеологічна революція, спричинена комунізмом, не поява атомової зброї, ані навіть не несподіване відкриття з боку економічно нерозвинених націй, незвичайної важливости сировини, що її вони мають у своєму розпорядженні. Наймогутнішою політичною силою є поширення деколоніялізму не тільки у традиційних заморських імперіях як Британській, Французькій і Португальській, але також у континентальних комплексах, з яких видатним прикладом є Совєтський Союз і його бльок східньоевропейських сусідів. Свобода не надається для того, щоб її раціонувати. Її полум'я перекидається з країни до країни як лісовий пожар... Позбувшись майже цілком своїх колишніх колоніяльних володінь, британці мусять клопотатися міні-націоналізмом між шотляндцями, велшами і північними ірляндцями. Французи мають справу з незначними іскрами бретонського і баскійського націоналізму. А Бельгія, покинувши Конґо, найшлася в обличчі розбиття з уваги на важкий спір між фламандцями і франкузомовними валонами. Є навіть сепаратистичний рух в районі Юра у Швайцарії. Ідея, що панування над меншостями навіть добре наставлених більшостей є за своєю суттю злом, тепер загрожує світовому ладові. Ніґерія звела війну проти біяфранців з цього приводу, намагаючись зберегти під контролею розкладовий африканський племіннй принцип".

Пряма загроза для СССР

Після такого вступу на тему деколонізаційних тенденцій у світі, С. Л. Салцберґер завважує, що „невиразний, романтичний дух деколоніялізму... може стати жахливо експльозивним в Совєтському Союзі. Москва є столицею, несхильною до поступок і вона бачить загрозу для себе в тому, якщо будь - яка форма неонаціоналізму вирветься з під контролі і зломить її власний порядок". За словами Салцберґера, „кремлінологи дуже часто іґнорують цей совєтський страх. Росія виявляє основне затривоження цим, що її конроля на сході — Центральна Азія і частини Сибіру — може бути одного дня загрожена. Втрата цих великих обширів відразу вплинула б на ліквідацію її ролі надпотуги і тому така ідея не може бути (Москвою) толерована".

Україна найбільше тривожить Москву

Коли йдеться про східні частини СССР, то там „найбільшим кошмарем є те, що Китай, Японія і З'єднані Стейти, чи комбінація між ними, можуть приєднатися до антисовєтської коаліції". Така ж загроза, однак, існує також у західній частині СССР. „Велика частина московських західніх і слов'янських володінь приватно тривожить Кремль" — пише Салцберґер і додає: „Ідеться тут про Україну".

„Росіяни розраховують, що з уваги на звичайний силовий фактор їм не треба турбуватися необмеженим націоналізмом в малих балтійських країнах — Латвії, Естонії, Литві. Україна, однак, є цілком щось інше — з її великим населенням, багатими сільськогосподарськими землями, залізом, промисловістю. Москва намагалася завзято з'єднати собі симпатії українців, але без особливого успіху. У висліді Кремль почувається збентежений".

ЗСА і ситуація в СССР

Згідно з пропозицією Салцберґера, „це складне історичне тло — на сході і на заході - є важливим аспектом складного російського характеру і його треба завжди брати до уваги, аналізуючи совєтську політику. СССР є велитенською і дивною країною: надпотугою з головою у космосі, з ногами у багні убогости, з могутніми мускулами і страхом у серці. Все це стосується поточної дискусії з Вашингтоном на тему дозволу на еміграцію совєтських жидів — як висліду американського комерційного і політичного тиску. Опублікування обміну думок на цю тему між секретарем Кіссінджером і сенатором Джексоном

(Закінчення на стор. 3-ій)

МИХАЙЛО ОСАДЧИЙ ТА ІВАН ГЕЛЬ ПЕРЕВЕЗЕНІ ДО ЛЬВОВА, ІВАН СВІТЛИЧНИЙ ДО КИЄВА. ПОЯВИЛОСЯ 9-ТЕ ЧИСЛО „УКРАЇНСЬКОГО ВІСНИКА"

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіли вістки, що до в'язниці у Львові останньо перевезли Михайла Осадчого та Івана Геля, а до в'язниці в Києві — Івана Світличного. Про перевезення до Львова Вячеслава Чорновола вже раніше повідомляла українська преса.

Михайло Осадчий, уродженець Сумської области, кол. член Спілки журналістів СССР та інструктор в обласному комітеті КПУ у Львові, був вперше арештований в 1965 році, а наступного року засуджений на 2 роки таборів суворого режиму. В 1972 році його арештували вдруге і засудили на 7 років позбавлення волі та на 3 роки таборів.

Іван Гель

Іван Гель походить з Львівської области, був також двічі караний. Перший раз у Львові в 1956 році був засуджений на 3 роки таборів, другий раз там же в 1972 році на 5 років ув'язнення і 5 років таборів.

Іван Світличний, один з найвидатніших українських літературних критиків і перекладачів, перебував в 1965-1966 рр. впродовж 8 місяців у слідчому арешті; арештований вдруге в січні 1972 р. був засуджений на 7 років ув'язнення і 5 років таборів. Останньо він перебував у Пермських таборах, а Осадчий та Гель в Мордовських.

Іван Світличний

Перевезення провідних діячів опору з таборів і в'язниць в Російській ССР в Україну викликає різні коментарі. Говориться про заходи органів КҐБ для того, щоб привести тих українських в'язнів до покаяння засобами посилених репресій, про те, що проти них хочуть висунути нові обвинувачення і подібне.

Наспіла також вістка, що в Україні вийшло 9-те число періодика „Український вісник". Від часу масових арештів в 1972 році, це другий з черги випуск цього органу українського руху опору. У випуску подані найновіші інформації про репресії у різних галузях життя українського народу, зокрема про посилені вияви русифікації України, а також аналітичні матеріяли про оцінку положення на Україні та в СССР і міжнародного становища.

В листопаді 1974 року в селі Майдан Івано-Франківської области органи КҐБ арештували ок. 25 українських робітників, обвинувачуючи їх в антисовєтській діяльності.

САМВИДАВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" ВИЯСНЮЄ ПРИЧИНИ УСУНЕННЯ ШЕЛЕСТА

Балтимор (УІС „СМОЛОСКИП"). — Усунення П.Ю. Шелеста з посту першого секретаря Комуністичної Партії України (КПУ) було по різному насвітлюване й інтерпретоване в українській і чужій західній пресі. Багато деталів до падіння П. Шелеста подає самвидавний пуск 7 - 8 (весна 1974 р.), який дістався на Захід і вже вкоротці появиться окремою книжкою у В-ві „Смолоскип".

Нижче наводимо деякі місця з розділу II „Генеральний погром":

„XXIУ з'їзд КПСС можна вважати початком нового етапу в національній політиці в СССР — етапу тотальної русифікації. Цей з'їзд цілком заслуговує назву з'їзду шовіністів - русифікаторів. Тому обмежимося висвітленням виключно післяз'їздівських подій на Україні...

„В післяз'їздівський період на загальному фоні посилення терору особливо виділяється удар проти національних республік.

„Враховуючи ту велику роль, яку відіграє УССР в економічній могутності Російської імперії, напрям головного удару спрямовано проти України.

„Керуючись накресленою на з'їзді генеральною лінією в національному питанні, партія і КҐБ приступили до конкретних практичних дій.

„Вже на листопадовому пленумі ЦК КПСС заслухано звіт секретаря Львівського обкому КПУ Куцевола про роботу партійної організації области. В прийнятій постанові роботу по інтернаціональному та атеїстичному вихованню населення визнано незадовільною. Суслов вносить пропозицію про усунення Куцевола з поста І-го секретаря обкому. Тільки заступництво І-го секретаря КПУ П. Шелеста допомагає на деякий час залишитись Куцеволові на даній посаді. Чому перший удар скеровується на Львівщину? В силу певних історичних обставин Західні області України найменше зрусифіковані. Крім того, Львів є головним науковим, культурним і промисловим осередком на Заході України.

„Слід відмітити, що в совєтській пресі нічогісінько не згадувалося про згадану постанову. Після пленуму проводиться кампасія партійних активів, де зачитувався закритий лист ЦК КПСС, в якому акцентовано, що нібя українські буржуазні націоналісти в своїй підривній роботі використовують українську мову як засіб націоналістичної пропаганди...

„Поступово наростає кампанія в пресі вже не проти так званого українського буржуазного націоналізму, а проти націоналістичних тенденцій, національної обмеженості і застарілих національних звичаїв. Сиплеться лавина партійних постанов, інструкції до низових організацій, учбових закладів, наукових установ тощо. Розпочинається масова хвиля арештів серед прогресивної інтеліґенції, масові звільнення з роботи творчої і наукової інтеліґенції, чистки серед студентства. Піднімає все більше голову суспільна нечисть.

„КҐБ повністю виходить з-під контролю керівництва КПУ. Різко зростає число каґебістів і сексотів.

„Шеф республіканського КҐБ Федорчук строчить в Москву доноси, що керівництво КПУ не сприяє ефективній роботі каґебістів. Щербицький і Маланчук, переслідуючи кар'єристську мету, переконують московське політбюро, що П. Шелест націонал - ухильник. За таких умов політбюро ЦК КПСС вбачає в особі П. Шелеста перепону на шляху погромницької політики на Україні.

„Проводити одномоментну масову чистку ліберально настроєних керівних партійних кадрів на Україні, які очолював П. Шелест, кремлівські господарі не наважилися. Це могло б викликати небажані наслідки, адже П. Шелеста підтримувала

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПІДНЕСЕННЯМ УКРАЇНСЬКИХ ПРАПОРІВ НА УРЯДОВИХ БУДІВЛЯХ ТА ЦЕРЕМОНІЯЛЬНИМИ ПРОГОЛОШЕННЯМИ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ВІДЗНАЧЕНО СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В БАГАТЬОХ СТЕЙТАХ І МІСТАХ ЗСА

У хвилині, як це число „Свободи" здається до друку на пресі в четвер, 23-го січня рано, з багатьох міст і місцевостей Америки надходять повідомлення про врочисте відзначення роковин проголошення державної суверенности Української Народної Республіки як всенаціонального Свята Української Незалежности.

В ДЖЕРЗІ СИТІ

У середу 22-го січня, в цій „некоронованій столиці" Американської України зібралася в приміщеннях міського управління численна українська делеґація, щоб взяти участь в церемонії піднесення синьо-жовтого українського державного прапору на міській ратуші. В делеґації, яку очолював Володимир Білик, взяли участь майже всі українські мешканці сусіднього „Орлиного Гнізда", з великої мешканевої будівлі в сусідстві Української Будівлі УНСоюзу та під зарядом УНСоюзу, члени молодечих організацій Пласт і СУМА, екзекутивні урядовці УНСоюзу: головний предсідник Иосип Лисогір, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш, як і працівники головної канцелярії УНСоюзу та в-ва „Свобода", які в тому дні були закриті для щоденних зайнять, представники багатьох місцевих організацій та принагідні громадяни, до яких на тему української державної незалежности палко промовив президент Міської Ради Домінік Пуґлізі. Йому в імені Громади подякував п. Й. Лисогір і тоді на машт з балькону ратуша, під зворушливий спів українського національного гимну, виставлено синьо-жовтий український прапор, який гордо повів на цій урядові будові, поруч зоряного американського прапору, протягом цілого дня.

В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Того ж 22-го січня по полудні відбулася церемонія підписання і проголошення Дня Української Незалежности у цій світовій метрополії. В приміщеннях міського управління зібралася чисельна українська делеґація, в кількості яких 50 осіб із своїм „війтом" мґр. Романом Гуглевичем у проводі, на руки якого компшенер публічних зв'язків Анджеліс Бідел Дюк, у заступстві перешкодженого посадника Абрагама Біма та в приявності інших членів міського управління, передав підписану посадником проклямацію Дня Української Незалежности, закличаючи мешканців цієї метрополії приєднатись до своїх співгромадян українського роду у відповідному відзначенні цього Свята. В очолюваній мґром Р. Гуглевичем українській делеґації м.і. взяли участь: мґр. Іван Базарко і д-р Володимир Душник з централі УККА, УНСоюз репрезентували заступник головного предсідника д-р Іван Флис та головний касир мґр. Уляна Дячук, як і секретарі та урядовці місцевих Відділів УНС, представники місцевих Відділів Союзу Українок Америки, ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, ОДВУ, НТШ, Український Золотий Хрест, СУМА і Пласт, Ветеранські організації, школа св. Юра та інші.

ПОСАДНИКИ ПАССЕЙКУ, КЛІФТОНУ І ОКОЛИЦЬ СПІЛЬНО ПРОГОЛОСИЛИ „ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Пассейк, Н. Дж. — Вперше в історії українських громад Пассейку, Кліфтону Берґен, Сідар Ґров, Ґарфілду в північній частині стейту Ню Джерзі посадники та представники міських управлінь загостили до приміщень українського зорганізованого життя, щоб спільно проголосити роковини 22 січня „Днем Української Незалежности" та віддати шану українцям в день їх національного свята.

Посадники Пассейку і Кліфтону, Джералд Ґолдман і Френк Сильвестер, спільно відчитали проклямацію „Дня Української Незалежности" у вечірніх годинах у вівторок, 21 січня, в авдиторії Української Централі в Пассейку, та, в коротких промовах, заявили солідарність з українським народом в його змаганнях за волю і державність. Подібні запевнення висловили до представників всіх місцевих українських організацій, зібраних в числі понад 80 осіб: Юджін Мюґо, член міської ради міста Сідар Ґров, відмічуючи на вступі своє українське походження; стейтовий сенатор Джозеф Ґіркала; член стейтової леґіслятури Герберт Клайн; Ґрейс Ґаррісі, особистий представник конґресмена Рова; та Петро Брус, американець українського роду, який очолює міську раду Пассейку.

„Громадяни українського походження — в Пассейку та в усіх інших місцевостях їхнього поселення — становлять одну з найбільш поважних, прикладних та конструтивних груп в етнічній мозаїці нашої країни," — сказав мейор Сильвестер. „Ви чи не найкраще зуміли поєднати почуття льояльности до Америки з вашою місією допомогти українському народові щераз і назавжди здійснинити акти 22-го січня, 1918 і 1919 років".

Програму цього оригінального вечора відкрив інж. Роман Шраменко, голова Відділу УККА повітів Пассейк-Берґен, а проводив нею його заступник, адв. Мирослав Смородський, який в короткім слові англійською мовою пояснив ціль тих святкувань, їх велике значіння сьогодні, „коли в усіх частинах України гремить бумеранґ Валентина Мороза" та коли в цілому світі розгортається боротьба за людські та національні права усіх народів.

Серед численних представників української громади адв. Смородський представив парохів місцевих церков — о. протопресвітера Теодозія Форостія, о. крилошанина Володимира Білинського, о. Івана Майкоша, о. Миколу Вареника, як рівнож касира УККА та УНСоюзу Уляну Дячук, Марію Стефанів, та інших представників українських організацій. Участь в програмі взяли рівнож головний організатор Степан Гавриш, голова місцевого Окружного Комітету Відділів УНС Іван Чомко, який є рівнож головою Централі, та інші союзові і громадські діячі.

Левієва засудили на смерть за те, що він жид – каже його жінка

Москва. — Дружина Михаїла Левієва, засудженого московським судом на смерть за „хабарництво і крадіжки", як про це вже коротко інформувано у „Свободі", твердить, що суд у винесенні вироку керувався не тим, яких економічних злочинів допустився її чоловік, а тим, що він людина жидівської національности. Софія Левієва повідомила при тому чужинних кореспондентів, що адвокати її мужа внесли 13-го січня ц.р. відклик-апеляцію до Верховного суду СССР, який для розглянення апеляції потребує, звичайно, один місяць часу. Дружина Левієва при тому відмітила, що нікого в СССР не карають смертним вироком за такі проступки, за які обвинуватив суд її мужа, доказом чого є відносно легкі вироки двох спільників Михаїла Левієва, яких судили за такі ж проступки, але один з них танджик, а другий росіянин. Левієв, згідно з інформаціями його жінки, вже був раз засуджений на 5 років за „антисовєтську пропаґанду", а пропаґанда полягала в тому, що він поцілував суконку Ґолди Маїр, яка приїхала була до Москви як посол ізраїльської держави. В сталінській добі таке поступування зрівнювалось з державною зрадою, сказала Софія Левієва. Після смерти Сталіна Левієв був офіційно регабілітований і йому привернено усі права. В 1972 році він захворів на цукрицю, пішов на пенсію і в тому часі попросив видати йому виїздну візу до Ізраїля. Прохання про виїзд ніби то було полагоджено позитивно, але вслід за тим прийшов арешт, допити і засуд.

Губернатор Ню Джерзі насамперед проголосив День Української Незалежности, опісля прийняв совєтських журналістів

Трентон. — Група совєтських журналістів відвідала 21 січня стейт Ню Джерзі і познайомилася з окремими газетними видавництвами. Того ж дня цю групу прийняв губернатор Брендан Бирн. Інформуючи про це прийняття, газета „Джерзі Джорнал" з 22 січня подала, що „Бирн зустрівся з росіянами безпосередньо після того, як вітав українських американців і видав проклямацію, відзначивши тим день 22 січня як День Української Незалежности".

Відвідини групи 12 совєтських журналістів в ЗСА спонзорує Американська Ліґа Молодих Американських Політичних Лідерів.

І в Україні створено Комітет для відзначення Міжнародного Року Жінки

Київ. — Газета „Сільські вісті" з 16-го січня ц. р. інформує, що Президія Верховної Ради УССР затвердила республіканську комісію для проведення в Українській ССР Міжнародного року жінки. Головою комісії затверджено заступника голови ради мінісрів УССР П. Т. Тронька, а засупниками Ю. Н. Єльченка, та „голову президії українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами В. С. Шевченко". До складу комісії входять ще інших 58 осіб.

Олесь Благітка обраний до Ради Контролі Чиншів в Джерзі Сити

Джерзі Сиі, Н. Дж. — Олесь Благітка, працівник фінансового відділу в головній канцелярії Українського Народного Союзу, був обраний Міською Радою до семичленної Ради контролі чиншів в цьому місті, згідно з повідомленням місцевого щоденника „Джерзі Джорнал" з 22-го січня.

Олесь Благітка

Ця Рада займається встановленням висоти чиншів в житлових будинках, як міських, так і приватних, та складається з п'ятьох членів і двох заступників. О. Благітка був обраний на члена-заступника.

О. Благітка є другим з черги українцем, який увійшов до управління Джерзі Сиі. Від п'ятьох років членом Реґуляційної Ради Плянування Міста є Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу.

ЄВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Горе поневоленим!

На пленумі Центрального комітету Компартії України 14 січня перший секретар ЦК В. Щербицький багато говорив про „основні показники пляну на 1975 рік", з'ясовуючи зібраним на пленумі завдання, накладені на Україну і український народ московським центром — Центральним комітетом КПСС. Йдеться тут, як говорив Щербицький, про „директиви" ЦК КПСС, які „зобов'язують" ЦК компартій союзних республік, крайові, обласні, міські і районові комітети партії, міністерства і відомства, всі партійні, совєтські, господарські і профспілкові організації в СССР.

На самому початку своєї доповіді Щербицький дуже виразно підкреслив, що „планові завдання на 1975 рік кожним колективом повинні розглядатися як мінімальні, і треба все зробити для їх перевиконання". Іншими словами, маємо справу з черговим новим натиском на Україну і український народ виконати і перевиконати назначені Москвою пляни, щоб „зміцнити Совєтський Союз". В. Щербицький, між іншим, звернув також увагу, що завдання пляну є нелегкими, втілення їх в життя вимагатиме наполегливої праці". Це має окрему вимову.

Що ж вимагає Москва від України на 1975 рік? В. Щербицький сказав, про це таке:

„У промисловості достроково, у вересні 1975 року, виконати директиви XXIУ з'їзду КПРС по приросту виробництва, забезпечити надпляновий випуск необхідної народному господарству продукції не менше як на один мільярд карбованців... У сільському господарстві одержати в 1975 році валовий збір зерна в обсязі, який дасть змогу продати його державі (тобто Москві) не менше як один мільярд пудів і забезпечити внутрішні потреби господарства (тобто України), збільшити виробництво і заготівлі інших сільськогосподарських культур... виконати народногосподарські пляни і взяті соціялістичні зобов'язання. У капітальному будівництві зосередити сили будівельників і матеріяльно - технічні ресурси на пускових будовах і забезпечення введення в дію запляванованих потужностей, житла, шкіл, медичних закладів та інших об'єктів культурно - побутового призначення".

У доповіді Щербицький специфікував окремі вимоги Москви, закликаючи до мобілізації всіх сил партійного апарату, який має забезпечити виконання плянів. На основі всіх цих даних можна ствердити, що наш народ в Україні находиться в обличчі дуже важких, непосильних завдань, бо Москва хоче за всяку ціну добитися виконання плянів дев'ятої п'ятирічки напередодні XXУ з'їзду КПСС. Тому й зрозумілою є кінцева заява Щербицького, мовляв, „всім нам ясно, що робота в 1975 році має бути дуже велика".

Очевидно, нагороджений нещодавно московським орденом „героя соціялістичної праці" Щербицький, в ролі намісника Москви в Україні, докладе всіх зусиль, щоб завдання Москви не тільки виконати, а й перевиконати, чого можна добитись тільки непосильною каторжною працею і жертвами українського народу. Горе поневоленим!

Загальникова програма

У понеділок, 20-го січня, спікер Палати Репрезентантів Карл Алберт подав до відома відповідь Демократичної партії на економічну програму Білого Дому, оприлюднену минулого тижня президентом Джералдом Фордом. Алберт гостро скритикував ряд пропозицій Президента щодо поборювання економічної рецесії й інфляції та щодо розв'язки енергетичної проблеми, але, як вказують коментатори, представлені нами власні пропозиції Демократичної партії є надто загальникові, щоб дати задовільну відповідь на економічну програму Білого Дому. Це не значить, що демократи не мають рації в поодиноких своїх твердженнях. Наприклад, вони слушно вказують, що запропонована Президентом підвишка в миті на імпортовану нафтову ропу, як також запропоновані вищі податки на американські нафтові продукти і природний газ, можуть спричинитися до того, що пересічна американська родина видаватиме на бензину та інші роди пального більше грошей, ніж одержить від Уряду у формі податкових зворотів за 1974-ий рік. Таким чином вся ціль податкового звороту може піти нанівець, хоча Білий Дім надіється, що ці податкові звороти стимулюватимуть економіку країни збільшенням постачання грошей, а вищі ціни на пальне можуть власне зменшити постачання.

Можна також погодитися із твердженням демократів, що Конгрес таки мусить проголосувати програму крайового здоровельного забезпечення, не зважаючи на те, що Президент закликав законодавців не схвалювати нових програм, які вимагали б великих видатків Уряду. Адже всезростаюче безробіття та інфляційні кошти медичної опіки роблять таке крайове здоровельне забезпечення конечністю.

Спікер Палати Репрезентантів Алберт у своїй понеділковій промові висловив ще ряд інших правильних застережень щодо економічної програми Білого Дому. Але, на жаль, його промова містила дуже мало конкретних альтернатив до пропозицій президента Форда. Алберт, наприклад, заявив, що демократичні законодавці пропонують нижчі відсоткові рати, більше публічних праць, щоб зменшити число безробітних, пропонують збільшити допомогу для будівельної індустрії та для фармерів, вимагають надати вищі податкові кредити для деяких індустрій та плянують встановити „незалежну комісію", яка мала б право відкидати на 90 днів підвишки в цінах. Але він не подав майже жадних подробиць, а в більшості обмежився до загальникових фраз.

Отже, демократичні законодавці або повинні негайно представити конкретні власні пропозиції щодо розв'язки економічних проблем країни, або погодитися на економічну програму Білого Дому. Треба надіятися, що Білий Дім і демократичні законодавці, розуміючи серйозність економічної ситуації, погодяться на компроміси. Алберт, промовляючи минулого понеділка, правильно сказав: „Наш жалюгідний економічний стан не є ані демократичною ані республіканською, а всенародною проблемою". Так і треба до неї підходити та її розв'язувати.

Я. Гайвас

ПЕРШІ КРОКИ НА ДОВГОМУ ШЛЯХУ

В жовтні минулого року, тобто три місяці тому, президент Форд запропонував Конгресові схвалити закон про 5 відс. надплати до прибуткового податку за 1974 рік з метою поборювати інфляцію, яка на той час була, або виглядала, на найгрізнішого господарського шкідника. Надплата мала охоплювати всіх тих, прибутки яких перевищають 25 000 дол. річно. Пропозиція ця не викликала великого захоплення ані серед сенаторів і конгресменів, ані серед господарських кіл. А втім, заки ще дійшло до формальної дискусії над нею в обидвох палатах Конгресу, президент Форд в понеділок, 13-го січня, виступив із зовсім іншою, протилежною пропозицією: зворотом, рабатом, частини доходового податку для всіх у висоті 12 відс., але не вище тисячі долярів. В цьому ж виступі Президент коротко пояснив причину такого діяметрального повороту: „Положення змінилося... Ми в біді..."

Ця величезна зміна має два протилежні аспекти: позитивний, бо Президент виявив величезну гнучкість і готовість в обличчі нової ситуації переосмислити свою поставу й змінити свої рішення, і неґативний, бо розкриває недоліки на відтинку американських економічних експертів. Йдеться про те, як вони читали господарські показники, як аналізували вони стан країни, як його оцінювали, які висновки і передбачування вони робили, коли в такому короткому часі треба було аж так радикально повертати? З того можна зробити висновок: де є певність, що вони подібно не помиляються тепер?

Президент висунув свої пропозиції з подвійною метою: дати поштовх, стимул господарці, яка знайшлася у важкому положенні, та „для вирівняння нерівних тягарів („іквалайзінг анфейр бирденс", як сказав Президент). Загальний невідрадний господарський стан і дальші загрози відомі й обговорювані, зате про ті „нерівні тягарі" говориться мало і рідко. А власне вони викликують поважні турботи й занепокоєння й, коли їм не зарадити, може дійти до дуже небезпечних виявів. Власне тут лежать причини тих соціяльних і політичних загроз, про які тут і там згадують. Наперед господарська інфляція, а потім застій, накінець енергетична криза вдарили найдошкульніше по убогіших верствах населення, тобто по його більшості. Найкраще видно це на прикладах. Згадати б для ілюстрації продажу авт. центрального масового виробу американської індустрії. Продаж авт упав пересічно на 25 відс., але з винятком Кадиляків, тобто найдорожчих авт. Фабрики, які випускають Кадиляки, працюють безперебійно, бо продавці не відчувають застою. Це значить, що верстви, які купують ті автомашини, не відчувають господарських труднощів, або принаймні не відчувають їх у такій великій мірі, як загал населення. Не менш промовистою є ще інша ілюстрація. Продаж перед Різдвом 1974 р. ледве втримувався на поземі попередніх років, очевидно з великими відхиленнями, але відома у цілому світі фірма Тиффані, яка продає золоті вироби, перли, брильянти й інші дорогоцінності, продала в тому самому часі на 25 від. більше, як попереднього року. Значить, ті, що купують золоті вироби, брильянти й інші дорогоцінності, не відчули господарських браків. Очевидно, що цього стану не міг промовчати Президент у своїх висновках. Інша справа, чи запропоновані ним міри можуть змінити цей стан на краще.

У своїх постулятах з 13-го січня Президент запропонував заходи для: а) обмеження зуживання пального, б) поштовху до оживлення господарського життя шляхом обниження податку виплатою зворотів - рабатів в сумі 16 мільярдів долярів, з того 12 мільярдів для індивідуальних платників, а 4 мільярди для підприємств.

Обмежити зуживання пального можна двома дорогами: раціоналізацією й уведенням карткової системи, або такою підвишкою цін, яка відстрашила б покупця. Зрозуміло, що „господарські кити" проти карткової системи, бо ж вони аж ніяк не хотять зросту впливу державної адміністрації на господарське життя. Введення карткової системи створило б нову адміністраційну ділянку з тисячами працівників, дало б новий інструмент у руки державному правлінню. А цього вони так дуже не хочуть. Спитаємося: що злого у збільшенні державної контролі і впливів, що злого із затрудненням нових державних працівників, коли й так для поборювання безробіття держава кидає мільярдові фонди й творить різні допоміжні затруднення? Чи Америці саме тепер не потрібно зміцнення і розбудови державного апарату?

Замість того, Президент запропонував новий „поголовний" податок, кожен бо мусить покористовуватися автомобілевим транспортом. Мито (три доляри на бочці імпортованої ропи) це ніщо інше, як посередній податок. Його до останнього цента заплатить американський консумент. І від посередньости того податку зовсім не змаліє його дошкульність. В XIX столітті в Англії бідніші верстви населення терпіли нужду і недоїдання через такий посередній податок: мито на ввіз збіжжя. Усунення цього мита було бойовим кличем для всіх па-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Ярослав Рудницький. З ПОДОРОЖІ ДОВКОЛА СВІТУ. 1970-1971. Накладом автора. Вінніпеґ, Канада, 1972, ст. 210.

Відомий наш науковець, професор Вінніпеґького університету, використав однорічну відпустку з університету на те, щоб відбути подорож навколо світу. Його ціль була: зібрати матеріяли для двох наукових проєктів із порівняльного культурознавства та одночасно взяти участь у трьох міжнародних конґресах в Бордо Франція, Больцано Італія та Канберра Австралія. Крім цього він виголосив кілька доповідей на українські теми, відвідуючи українські громади в різних країнах нашого поселення у вільному світі.

Його подорож кораблем почалася в Савтгемптоні в Англії через Капштадт, Сідней, Оклянд, Манілу, Гонг Конґ. Келунб - Тайпей (Формоза), Йокогама (Японія). Звідти цей науковець-мандрівник подорожував літаком на Гавайські острови. Він відвідав також і Південну Америку, де є українські громади в Бразилії, Арґентині, Венесуелі... Професор Яр. Рудницький здобув рекорд між українцями, які не дуже то люблять подорожувати. „Свобода" 13 грудня 1974 р. повідомляла, що проф. Я. Рудницький виїхав до Індії, де „досліджуватиме статус обласних мов Індії в порівнянні з обласними мовами в Канаді... та проблеми „багатокультурности" в Індії".

Його книжка, хоч в ній пишеться про чисто наукові проблеми, як ми вже згадували вище, читається, як мандрівницько - пригодницька повість, цікава для українського читача, бож автор шукає всюди „українки, і тішиться, як десь у світі її знайде. Професор Рудкий стверджує, що „на інтелектуальній мапі світу в Африці Україна ще не існує, і можна сміливо твердити, що коли українська африканістика дуже слабенька, то африканська українистика не існує взагалі".

Тут треба згадати, що автор доповідав на Конґресі Міжнародної Асоціяції Порівняльної Літератури в Бордо, де виголосив доповідь на тему „Африка в житті й творчості Лесі Українки". Це була єдина доповідь з української літератури на цьому Конґресі і викликала зацікавлення великою українською письменницею та ще більше здивування, що про неї так мало знають у світі. З України не було нікого на Конґресі в Бордо...

Не було нікого з українців на Конґресі Европейської Культури у Больцано-Боцен в Італії, на якому професор Яр. Рудницький брав участь у симпозіюмі на тему: „Загадки східньої Европи". Больцано лежить на території, де майже півстоліття відбувалася боротьба австро - німецького елементу з італійським, і де сьогодні запанувала урядова „двомовність і двокультурність" у Південному Тиролі. Професор Рудницький цікавився цією проблемою, бо він, як відомо, є автором концепції реґіональних мов і культур в Канаді, про що він надрукував у звідомленні Королівської Комісії для Двомовности й Двокультурности в Канаді.

Треба ствердити, що автор добре використав свою подорож для української справи. В Римі він бачив те все, що зробив для нашої культури Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий, та інтервеніював у тоді ще живого кардинала Тіссерана в справі назви Україна. В Сарселі у Франції бачився з професорами Володимиром Кубійовичем та Олександром Кульчицьким, який підготовляє український філософічний словник.

В Південно - африканській Республіці проф. Рудницький цікавився справою неофіційних мов і культур, а зокрема університетів для тубільчого (зулуського) і еміґрантського (гіндуського) населення в провінції Наталь. Автор проєктував подібні університети для українців, німців та інших меншинних груп у Канаді в окремому рапорті в 1967 році.

Немає місця звітувати про все те, що надруковане в цій цікавій книжці про мандрівку довкола світу. Та треба конче згадати про третій Міжнародний Конґрес Сходознавства в столиці Австралії Канберрі в січні 1971 року. Проф. Яр. Рудницький доповідав там про „Слов'янські й тюркські прізвища на — ук, — чук". Не було там нікого з українців, хоч із СССР було 18 делеґатів, між якими був один азербайджанець, після доповіді якого частина дискусії відбувалася по-українськи, бо доповідач слабо орієнтувався в запитах англійською мовою. Азербайджанець відповідав по-російському. На цій доповіді було багато австралійських українців.

Та даймо слово самому авторові, який говорить в інтерв'ю з редактором тижневика „Наша Мета" в Торонті. Він оптимістично дивиться на життя наших громад у вільному світі:

„Велика більшість земляків, що я їх стрічав, живе двома великими ідеями: ідеєю вільної України й ідеєю самозбереження в неукраїнському морі. Для здійснення цих ідей земляки скеровують всі свої сили, і хоч часом різними шляхами, то проте йдуть безперебійно до тієї самої цілі, до спільної мети. Правда, тут і там є винявці „хати скраю", але вони, як винятки, потверджують правило".

Автор знайшов найкраще розвинене українське громадське життя в Канаді й ЗСА. Він дуже позитивно висказується і про Австралію та про Південну Америку, де динаміка розвитку й розбудови українського життя — по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІДПОВІДЬ О. ТАРНАВСЬКОМУ

Лист мого приятеля Остапа Тарнавського „Почесті не на місці" („Свобода", 10-го січня 1975 р.) мене здивувала і засмутила. Як один з почесних членів Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів (якому О. Тарнавський закидає „почесті не на місці"), хочу вияснити декілька підставових речей і, може, злагідити ту кривду, яку мій приятель Остап заподіяв молодим людям з Комітету Оборони безпосередньо і нашим в'язням посередньо.

Відомий бо факт, що почесне членство не видумка Комітету Оборони, а століттями практикований у світі прийом. Почесні члени організацій, комітетів чи наукових установ, не є ті люди, які шукають почестей, а ті, які приносять честь даній організації чи комітетові. Хто як хто, а О. Тарнавський це прекрасно знає. Чи сама назва „почесні члени" вдала — справа дискусійна і, врешті-решт, не важна. Але, прочитавши імена почесних членів Комітету (і виключивши автора цих рядків), О. Тарнавський мусів би таки побачити, що такі люди, як митрополит Мстислав, И. Гірняк, В. Витвицький, Ю. Стефаник, Е. Козак, Л. Гуцалюк, В. Голдман,, А. Добрянський, Р. Жук, О. Федишин, В. Шуст — ніколи не шукали за легкими „почестями", вони собі здобули їх ціложиттєвою працею. В даному випадку вони прямо роблять честь молодому ще (своєю діяльністю) Комітетові Оборони, щоб громадянство мало довір'я до їхньої праці.

Мені здається, що О. Тарнавський зробив усім цим людям кривду.

Якщо ж іде про мене особисто, то такі визначення, як „герой", „діяч-борець", „символ народу" — завжди були і є для мене беззмістовні і пусті. Задля такої символіки я ніколи нічого в житті не робив і не думаю робити. Але я завжди готовий робити все, що в моїх спроможностях, для людини, якій діється несправедливість. Кожна людина в стражданні — велика, вона височіє понад всякими героями, борцями, символами.

Тоном свого листа Тарнавський ніби закидає Комітетові Оборони еґоцентризм та неґування досягненнями інших організацій. Я попрошу свого приятеля прочитати друге речення листа Комітету Оборони, де чесно і справедливо оцінюється роботу інших організацій. А навіть якщо б Комітет допустився такого „гріха" і починав історію від себе, то Тарнавський з понад п'ятдесятилітньої життєвої перспективи повинен приймати такі вияви молодости усмішкою. Пригадаймо собі ту „велику" акцію оборони Світличного „Словом" на з'їзді ПЕН Клюбу 1966 року. Основно О. Тарнавський і я пропихали цю акцію. Я досі ніразу про це не говорив, бо була це дуже скромна робота — ми без особливих труднощів пропхали резолюцію в справі ув'язнення наших письменників, і ПЕН Клюб написав відповідного листа. О. Тарнавський напевно пригадує, що голова „Слова" на слідуючому з'їзді роздув це маленьке діло у щось гіґантичне (аж неприємно було слухати), та й сам Тарнавський роздуває цю скромну роботу у „Свободі", приписуючи їй навіть звільнення Світличного — що є безосновне). Отже, виглядає, що не тільки молодь любить чванитися... Письменницька організація „Слово" повинна звітувати з творчих досягнень, повинна інформувати про взаємини з американською (чи іншою) літературою — це її завдання. Ми теж повинні обороняти своїх колеґ письменників, але без фанфар і закулісно.

Але вже зовсім незрозуміле мені, чому збирання датків „образливе для самої гуманітарної акції". Та ж усі гуманітарні акції у світі тримаються якраз на лептах, тобто датках, доброзичливих людей. Ми радикально мусимо змінити своє думання і пристосуватися до вимог модерного світу. Кожна акція, від вибору президента починаючи, а обороною Мороза кінчаючи, вимагає великих фондів. Наша соціяльно-політична структура така, що впливати на уряд можна тільки через т.зв. „лаббі" у Вашинґтоні (значить, потрібні фонди), що кожне оголошення в пресі потребує фондів, кожна хвилина на телевізії чи радіо потребує фондів. Жиди збирають мільйони долярів, щоб допомогти своїм братам, і нічого образливого в тому не бачать, навпаки — це моральний обов'язок. Ми мусимо йти їхніми стежками, тут нема ніякого вибору. Ми мусимо вести оборону і через уряд, і через пресу, і через телевізію, бо це найпотужніші засоби.

Тепер слід нам глянути назад і вперед. Валентин Мороз живий сьогодні завдяки тому, що УКК робив інтенсивні заходи у Вашинґтоні, що організації Визвольного Фронту робили масові демонстрації, що „Свобода" кожноденно містила портрет і день голодівки Мороза, що вся преса втримувала проблему Мороза живою і болючою перед сумлінням суспільства, що студентство тут і в Канаді уладжувало голодівки і бойкоти совєтських концертів, що, нарешті, Комітет Оборони реаґував в американській пресі та на телевізії (завдяки заходам Христі Оленської, яка має відкриті двері до одинадцятого каналу). Все це було успішне якраз тому, що це була загальна акція всіх угрупувань і всіх людей. Всяка централізація тут непотрібна, бо вона звузила б спектр діяльности (ну, й усяка централізація з ходом часу веде до деґенерації). Але досягнено насправді дуже мало: Мороз, правда, живе, але його доля далі під загрозою. В Україні нові арешти. Читаємо, що Чорновола перевезли до Львова, — значить, почнуться нові процеси. Нам стинають голову, нас, як націю, повільно убивають. І тут потрібна велика жертвенність і велика посвята кожної нашої людини. Допомагайте всім, до кого маєте довір'я і чию роботу шануєте. Я особисто апелював би підтримувати теж Комітет Оборони, який робить старання говорити світові через пресу і радіо. Це молоді, з відповідною інтелектуальною підготовкою люди, які чесно хочуть допомогти нашим політичним в'язням. Всі ми мусимо боротися проти своєї національної смерти, всі мусимо йти в одному напрямі (кожний по-своєму). Ми мусимо бути розумні й не поборювати себе, чого допустився, думаю, через якусь сумну помилку, О. Тарнавський.

Богдан Бойчук
Ріґо Парк, Н. Й.

Леонід Полтава

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ ХОР — ЗВЕЛИЧНИК УКРАЇНИ

(1)

Понад три години кружляв літак Британської лінії над Ню Йорком у суботу 11 січня 1975 р. і все таки не одержав дозволу приземлитись. Над велетенським Ню Йорком разпластались ще більші хмари, густі тумани і дощ. На аеродромі ім. Кеннеді даремно чекав гостя з Европи, соліста-бандуриста Володимира Луцева, автор репортажу. Яке прикре становище: бачиш друга в небі й не можеш допомогти йому „злізти" на землю!

Врешті-решт літака, як і багатьох інших, відіслали на летовище в Вашинґтоні, де пасажири одержали змогу вигідно переночувати в готелі, а в неділю їх перевезли швидким літаком до Ню Йорку. Британська повітряна лінія напевно знала, що в індуського амбасадора повно справ, як і в інших пасажирів, які летіли сюди з Европи не для прогулянки. Повні руки справ привіз із собою і маестро Володимир Луців. Хоча не амбасадор від політики, його можна оправдано назвати амбасадором українського національного мистецтва, зокрема хорово-музичного. Живе з родиною в Англії біля Лондону, а почуває себе, мабуть на всіх континентах, як вдома, і вже особливо в Америці, де часто концертує.

Легше, звичайно, привезти з собою свій талант і бандуру, ніж привезти великий хор „Гомін" та народний балет „Орлик" із Англії до Америки й Канади, але В. Луців привозив їх минулого року, підтримуючи практично здорову й корисну ідею міжукраїнського культурного обміну у Вільному Світі. Успіх тих виступів гостей та й інші причини спонукали нашого мистця взятися за реалізацію ще однієї ідеї. Ось для цього він і прилетів нині до Америки, де пробуде до 8 лютого.

„Голляндські козаки"

Вже 25 років минуло, відколи в невеликій, привітній Голляндії видатний український учений і дириґент проф. д-р Мирослав Антонович створив у місті Утрехті хор.

Сказати правду, не хор, а дивовижа, або ж одне із чудес світу.

У хорі 40 співаків. Ні одного українця, крім дириґента. Всі хористи — люди праці: робітники, механіки, інженери, службовці різних установ. Усі з діда-прадіда голляндці. Завдяки знанням, такту, глибокому переконанню д-ра М. Антоновича в надзвичайній красі й силі української пісні, — ці 40 голляндців так її полюбили, що нині „Візантійський хор" з Утрехту в Голляндії справедливо вважається одним із кращих чоловічих хорів у Західній Европі, до того ще й найкращим... українським хором! Немає в тій приморській країні, мабуть, ні однієї людини, яка не знала б про долю й недолю України завдяки хорові д-ра Мирослава Антоновича. Не лише в Голляндії — „Візантійський хор" за 25 років мав десятки, якщо не сотні виступів, через радіо, телевізію, на великих сценах Франції, Бельгії, Швайцарії, Німеччини, Люксембурґу, Англії, Італії й ін. країн — і всюди з українською релігійною і світською піснею, (щось так, як маестро В. Луців, який нещодавно концертував навіть у Африці).

Всі 40 хористів — милі, привітні, старшого віку й молоді. Всі вони не-професіоналісти співу. Але д-р М. Антонович досягнув з ними таких вершин, що деякі закордонні газети у відгуках згадують і про славетну Республіканську Капелю великого О. Кошиця, вислану Українським Урядом за кордон для пропаґування нашої культури і національно-державницької політики.

Тепер цю ідею в Західній Европі поширюють 40 голляндців, як їх популярно звуть, „голляндських козаків", на чолі із своїм славним кошовим д-ром Мирославом Антоновичем.

Додаймо до їх глибокого знання української пісні й нашої історії та любови до мистецького співу ще й прегарні українські костюми, — і не здивуєтеся, коли з 15 років тому автор репортажу заговорив по-українському в Парижі до двох симпатичних, білявих юнаків в українській ноші, а вони відповіли французькою мовою, що не розуміють, однак, відразу ж додали: „Ву зет юкреініен!" — „Ви українець!" Прийняв їх за наших людей, бо й одяг український, і один тримав у руках лондонську „Українську Думку", а другий - журнал „Визвольний Шлях". Виявилося, що там були вістки і світлини з „Візантійського хору".

Розмова з маестром В. Луцевим

Запитання: – Що Вас спонукало приїхати в країну необмежених можливостей і солідної інфляції?..

(Продовження буде)

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зустріла Москва з затривоженням".

Справа в тому, як твердив Салцбергер, що „остаточно проблема стоїть так: якщо жидам буде дозволено виїхати у висліді іноземного натиску, чи не допровадить це до втручування інших націй від імени різних сегментів велитенської, континентальної, поліґлотної совєтської імперії? Більше еміґрації? „Чи сецесія? ...Росіяни почувалися понижені кубинською конфронтацією з 1962 року і відтак усунули Хрущова. Тепер вони почуваються понижені втратою більйонів долярів, зужитих на зброю для арабів з додатком публічної вимоги Вашинґтону дати жидам права, яких не можуть мати інші совєтські громадяни. Чи це допровадить до усунення Леоніда Брежнєва? Якщо він відійде, тоді цілком певно до голосу прийдуть прихильники „твердої лінії", частина тих бюрократів, які репрезентують совєтський мілітарно-індустріяльний комплекс. І мусить бути ясно, що тоді у випадку, коли З'єднані Стейти визнають за конечне військово інтервеніювати в арабських нафтових країнах, Москва реагуватиме дуже нагально".

Такі висновки поробив С. Л. Салцсбергер, розглядаючи можливість ситуації, коли „деколоніялізм найшовся б поза контролею", тобто, коли б він поширився на СССР, — останню у світі колоніяльну імперію.

ВШАНУЖТЬ Д-РА ІВАНА КОЗАКА

Ню Йорк. — Координаційний Комітет Українських і Українсько - Американських Комбатантських Організацій міста Ню Йорку інформує, що в неділю, 9-го лютого ц.р. о год. 3-й по полудні в малій залі Українського Народного Дому — 140-142 2-га евеню в Ню Йорку відбудеться спільна зустріч-обід, що ним комбатантські Товариства вшанують свого почесного голову д-ра Івана Козака, відомого комбатантського і суспільно-громадського діяча, та довголітнього урядовця в головній канцелярії УНСоюзу.

САМВИДАВНИЙ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

більшість Перших секретарів обкомів, серед котрих тільки три були явно вороже настроєні: Донецького — Дехтярьов, Івано - Франківського — Добрик, Дніпропетровського — Ватченко. Всіх антишелестівців очолював Щербицький.

„Ситуація для Москви ускладнювалася ще й тим, що П. Шелеста, як члена московського Політбюро, підтримували ряд партійних керівників в національних республіках, зокрема в Грузії, Молдавії та інших.

„Тому в Москві взялися до випробуваного тихого методу. П. Шелеста телефонограмою негайно викликають прибути на засідання Політбюро за кілька годин до його початку. На Політбюро у вороже настроєній проти Шелеста атмосфері (навіть місце в залі засідання йому запропоновано з а й н я т и „штрафне", тобто те, я к е займає той, хто на подібних засіданнях востаннє. Такий ритуал.) Його сповіщають, що він буде виконувати обов'язки заступника Голови Ради Міністрів СССР. Шелеста звинувачують в місництві, національній обмеженості, що породжувало, нібито, націоналістичний рух на Україні. Вийшовши із залу засідань, Шелест кидає фразу своїм радникам: „Все скінчено". На цьому ж засіданні Брежнєв звертається до Щербицького: „Езжайте и действуйте как I секретарь". Шелеста з Москви не відпускають. Мабуть в Політбюро побоялися, щоб цей не скликав Пленуму КПУ, який, хоч в це важко повірити, міг бути за своїм характером сенсаційним.

„Фактично з цього періоду і починається негласний московський арешт П. Шелеста.

„Негайно після повернення з Москви Щербицький відрекомендовується відповідальним партпрацівникам як I секретар КПУ, хоч все це робилося в атмосфері абсолютної секретності. Формально Щербицького „обрано" I секретарем на Пленумі КПУ 25. 5. 1973 р. Шелеста на Пленум не допущено.

„Протягом другої половини 1972 р. і в перші місяці 1973 р. розповсюджують різні наклепницькі чутки проти Шелеста, звинувачуючи його в сприянні росту корупції в республіці. Характерний такий факт: організовані каґебістами два єврейські погроми в березні і травні 1972 р. біля київської синагоги противники Шелеста в керівництві КПУ і каґебісти намагаються використати в своїх ганебних цілях. Серед євреїв ширять чутки, що ініціятором цих погромів був Шелест, а серед українців намагаються викликати хвилю антисемітизму, поширюючи міфи, ніби євреї домагалися утворення єврейської автономії республіки на Україні, в той час, коли насправді євреї домагалися вільної еміґрації до Ізраїлю і задоволення своїх національних культурних потреб. Правда, на цей раз пляни шовіністів не збулися. Їм не вдалося вбити клин між євреями і українцями і таким чином викликали хвилю антаґонізму між ними.

„Після депортації Шелеста з України розпочинається хвиля масової чистки партійних кадрів. Один за одним усуваються прихильники Шелеста в ЦК КПУ, обкомів. Одним з перших усувається з посади секретаря ЦК КПУ по ідеологічних питаннях Овчаренко. На його місце Брежнєв і Суслов вимагають призначити відомого українофоба, запеклого шовініста, кар'єриста В. Маланчука, після того, як останній побував на аудиєнції у Брежнєва і Суслова... Відправляється на пенсію I секретар Полтавського обкому Мужицький, на його місце стає бувший інспектор ЦК КПУ по кадрах (каґебівська посада) Моргун... Найбільшого розпалу чистка набирає в 1973 р. після Квітневого пленуму КПУ по кадрах. В 1973 р. вчинено справжній розгром Вищої партійної школи при ЦК КПУ. Там звільнено з праці 34 видачів, в тому числі і її ректора Чикалюка, відчислено ряд курсантів, наново перебудовано весь навчальний процес з повним поверненням на позиції догматизму... В Політбюро, в Москві лунали голоси, щоб навіть виключити Шелеста цілком з партії і піддати його гострому осудові в пресі. Перемогли прихильники тихих дій. Після Квітневого пленуму ЦК КПСС Шелеста відправлено на „пенсію". Тепер знаходиться він під домашнім арештом, встановлено пильний каґебістський контроль за членами його родини... Одним з останніх шелестівських могікан впав Куцевол, I-ий секретар Львівського обкому... В 1973 р. проводилася „тиха" чистка каґебістів... Характерним є те, що чистка партійних кадрів на Україні по численності найбільша в СССР... Справжні причини (чистки) старанно приховуються від широких кіл громадськості".

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО НОСТРАДАМУСА

Нострадамус (астролог жидівського походження), який жив 400 років тому в Франції, записав різні передбачення, що, за твердженням знавців цих записів, послідовно збуваються. Передбачення недалекого майбутнього припадає на 1970-1980 роки: Вогнений Бог із димом та громовицями зітре з поверхні Землі міста і жовтий Схід залле Захід... Так я писав ще в 1968 році (див. літературно - мистецький журнал „ВОЛОСОЖАР", ч. 6, а також — про Сполучені Штати України в книзі „Меч Святослава", 1973). Що я можу додати до цього сьогодні? 1995 рік — Божий рік... до 1980 року вже недалеко. — Нострадамус, здається мені, і на цей раз не помилився!

Відповідь на всі питання, які Вас цікавлять, висилаю разом із замовленими книжками. Висилаю відповідь і тим, хто вишле хоч одного доляра на мої реклямні оголошення в нашій пресі. На складі ще маю наступні видання:

Ів. Манило - Дніпряк: „МЕЧ СВЯТОСЛАВА (зорянність — кипень, Сполучені Штати України — з літ. архіву: листи В. Гайдарівського, З. Дончука, д-ра Ю. Мовчана, Винниченка) $2.00; УКРАЇНА САМА... (нові твори) $0.65; ҐРІМ ЗА ЗОРЕЮ (поетичні твори) $0.65; „ПЕАНИ І КПИНИ (поетич. твори) $0.50; „ЕЛЬДОРАДО" (вибрані твори укр. письмен.) $0.60; „ВОЛОСОЖАР" (літ. - мистецьк. журн., усі 15 чисел) $2.00; Вас. Чапленко: Спрага безсмертя (новелі, оповід.) $3.00; З. Дончук: Праця і нагорода (вел. книга, в твердій опр.) $5.55; Ю. МОВЧАН: Записки лікаря (вел. кн., втверд. абклад.) $5.00; Що варто б знати (в тверд. обкл. Цінне!) $4.00; А. Юриняк: Камікадзе падає сам $4.00; Справжня наречена $1.00; П. Страдник: Правда про рад. владу на Україні (240 стор) $4.50; П. Загребельний: ПЕРВОМІСТ (роман про давню Київсь. Русь) $2.00; Т. Осьмачка: Китиці часу (поетич. твори) — $0.50; П. Феденко: І. Мазепа $2.25; Несмертельна слава (повість) $1.90; Український рух у XX стол. $2.90; Д. Чуб - Нитченко: На гадючому острові $0.85; Е. Золя: Мрія (роман) $0.60. Замовлення та гроші висилайте: Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД НЕ ПОГОДИТЬСЯ НА РАЦІОНУВАННЯ НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ

Вашингтон. — Під час пресової конференції у вівторок, 21 січня, президент Джералд Форд обороняв свою економічну програму, оприлюднену минулого тижня, а також відповів на ряд питань, зв'язаних із закордонною політикою ЗСА.

Раціонування бензини

На цій конференції, передаваній через радіо та на телебаченні, Президент заявив, що накладе „вето" на будь-який законопроєкт Конґресу, який пропонуватиме примусове раціонування бензини, бо вважає, що раціонування не розв'яже енерґетичної проблеми країни і не спричиниться до перетворення ЗСА у самовистачальну державу щодо пального до 1985-го року. Раціонування бензини, сказав Президент, може бути ефективним на короткий період часу, але не можна продовжувати раціонування протягом 5 або більше років. Між іншим, день пізніше, тобто, в середу, 22 січня, пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен повідомив, що Президент наложить „вето" на плян раціонування будь-яких нафтових продуктів, а не тільки бензини. Президент вважає, що найкращим способом зменшити імпорт нафти та вживання нафтових продуктів є встановити вищі мита на імпротовану нафту. Починаючи з 1 лютого ц. р. мито має бути підвищене на 1 доляр на бочку, а 1-го березня і 1-го квітня мито буде збільшене ще по долярові на бочку. Вищі мита мають на меті не тільки зменшити імпорт нафти, але також заохотити до розбудови нових джерел енерґії в ЗСА. Як відомо, деякі демократичні сенатори внесли резолюцію, яка вимагає припинення принаймні на 90 днів підвишок в миті, щоб дати Конґресові змогу виготовити інші можливі розв'язки енерґетичної проблеми. Демократи вважають пропозиції Президента „інфляційними".

Економічна рецесія та інфляція

Президент закликав Конґрес якнайшвидше та без великих змін схвалити його пропозиції звернути особистим платникам податків 12 більйонів долярів із федерального податку, зібраного в 1974-му році, а також схвалити запропоноване ним 16.5 більйонове зменшення в податках за 1975-ий рік. Ці заходи мають на меті збільшити постачання грошей, що стимулювало б економік у країни. Президент Форд заявив, що якщо ці пропозиції будуть схвалені, то в кінці літа ц. р. вже можна буде бачити позитивні висліди у боротьбі проти економічної рецесії, а також надіється, що до того часу також зменшиться число безробітних, яке тепер виносить 7.1 відсотка всієї робочої сили.

Щодо боротьби проти інфляції, Президент сказав, що навіть такі потрібні програми як крайове здоровельне забезпечення не повинні бути схвалені Конґресом, бо конечно треба обмежити видатки федерального уряду. Він ще раз повторив, що не плянує привертати примусової урядової контролі над цінами і платнями, бо вважає, що така контроля не є ефективною у поборюванні інфляції.

Детант із СССР

Щодо зв'язків із Совєтським Союзом, президент Форд сований Конґресом додаток до торговельного закону, а також проголосовані обмеження кредитів для СССР та резолюція в справі припинення військової допомоги для Туреччини є „шкідливі", бо непотрібно „зв'язують руки" Президента у веденні закордонної політики.

Близький Схід

Президент Форд знову підтримав заяву державного секретаря Генрі Кіссінджера, що у випадку, коли б Захід був „дійсно душений" арабськими країнами, продуцентами нафти, то існує можливість, що ЗСА застосували б збройну силу проти тих країн. „Країна має право боронити себе від смерти", сказав Президент.

СВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

ГЕМСТЕД

Гемстед, Н. Й. — Відділ Українського Конґресового Комітету Америки — Повіту Нассав, з осідком в Гемстеді, Н. Й. повідомляє, що Відзначення Дня Української Незалежности відбудеться тут в неділю, 26-го січня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі Українського Католицького Центру при 226 Юніондел евеню в Гемстед, Н. Й. Святочне слово в англійській мові виголосить мейор міста Ойстер Бей М. Вирк. В мистецькій частині Академії крім місцевих одиниць, візьмуть участь бандуристи з Ню Джерзі під керівництвом проф. Романа Левицького.

АСТОРІЯ

Асторія, Н. Й. — Заходом Організації Українського Визвольного Фронту День Української Незалежности в Асторії відбудеться в неділю, 2-го лютого о год. 5-ій по полудні в Домі СУМА при 34-14 31-ша евеню. Святочну доповідь виголосить д-р Володимир Савчак, а в мистецькій частині виступатимуть мандолінова оркестра Осередку СУМА під керівництвом Галини Климук та окремі рецитатори.

ГАРТФОРД

День Української Державности в Гартфорді, Конн., відбудеться заходами Відділу УККА при співпраці усіх українських організацій. Святочна Академія відбудеться в неділю, 26-го січня ц. р. в Українському Народному Домі. Доповідь виголосить Ф. Корйелюк, а в мистецькій частині виступлять хор „Діброва" і декляматори. Цієї неділі в українських церквах будуть відправлені Служби Божі в намірені українського народу.

ІРВІНҐТОН

Свято Української Незалежности в Ірвінґтоні, Н. Дж. відбудеться в неділю, 26-го січня ц. р. о год. 4:30 по полудні в залі Вейлсбурґ Гайскул при Айві вулиці в Нюарк - Ірвінґтон (біля церкви св. Івана Хрестителя. В програмі свята, організацією якого займається Відділ УККА у співпраці з усіма організаціями, передбачено: відчитання проклямації Дня Української Незалежности, підписаної губернатором стейту Ню Джерзі Б. Бирном, доповідь проф. д-ра Володимира Стойка, виступ соліста - тенора Василя Мельничука з Чикаго (фортепіяновий супровід мґр Марти Цибик); ансамбль бандуристів ім. Лесі Українки з Бавнд Бруку і монтаж із творів Черкасенка, Щербака та Олеся, який виконають Люся Тицька і Наталка Басняк.

СПРОСТУВАННЯ

В оголошенні святкування Української Самостійної та Соборної Держави в Пассейку, в мистецькій програмі Академії подано виступ Капелі бандуристок, має бути Капелі Бандуристів при Станиці І УД УНА з Ньюарку під кер. Осипа Головацького.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

СВЯТО

Незалежности і Соборности УНР

22-го СІЧНЯ 1918 і 1919 РР.

Неділя, 26-го січня 1975 року

Початок о год. 5-ій по пол.

Заля Кук Гай Скул

при Лавден і Олд Йорк Рд. — Північ Філядельфії

В програмі беруть участь:

Д-р І. СКАЛЬЧУК, ред. Я. ТАЙВАС, ЧОЛОВІЧИЙ ХОР „ПРОМЕТЕЙ", М. ДЛЯБОГА, В. ЛЕВИЦЬКА, В. ЛУЦІВ (Англія), І. ЧУМА, Г. МАЗУРОК, І. МІРЧУК, О. ЗВІР і Р. КНИГНИЦЬКИЙ.

Академію попередять

БОГОСЛУЖЕННЯ

на які запрошується молодечі й комбатантські організації в одностроях з прапорами. — Богослужби будуть відслужені в українському католицькому Соборі в годині 12-ій дня, а в українській православній Катедрі в год. 10-ій рано.

З НАГОДИ СВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ — 22-го СІЧНЯ

складаю 200.00 долярів

НА ФОНД ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА И ІНШИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Роман Іваницький

Delto Sportswear Co., New York

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ ВІДДІЛ в ДЖЕРЗІ СИТІ

запрошує Шановне Громадянство на

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ і СОБОРНОСТИ

яке відбудеться

в неділю, 26 січня 1975 р., о год. 4-ій по пол.

в ЗАЛІ УНДОМУ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

К. Савчук — святочна доповідь; „Жайворонки" — дівочий хор Осередку СУМА в Ню Йорку, — диригент інж. Роман Степаняк, акомп. Хризанта Зубрицька-Яшт; Пласт і СУМА — відчитання проклямацій Українського Дня; Танцювальний гурток при УНДомі в Джерзі Сіті під кер. О. Гензи; Євгенія Рубчак-Сисен — рецитація; „Дніпрові Хвилі" — тріо при ґітарі Ліда Гаврилюк, Еріка і Роберт Надір; Учні Школи Українознавства — декламація.

Того ж дня, о год. 10.-ій ранку

ТОРЖЕСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА в НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ в Українській Католицькій Церкві в Джерзі Сіті, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК. ВІДДІЛ НЮАРК, Н. Дж.

СУБОТА, 25-го СІЧНЯ 1975 р. Год. 5-та по пол.

І. ПІВРІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ

НИЖЧИХ, СЕРЕДНІХ і ВИЩИХ КУРСІВ кляс Д. Каранович, Т. Богданської, М. Мацькевич.

Заля УНДОМУ, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

VI-ий ЛІТНІЙ КУРС НА УКРАЇНСЬКОМУ КАТОЛИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ в РИМІ

17-го ЧЕРВНЯ до 19-го ЛИПНЯ 1975

Викладають професори: М. Антонович, К. Біда, о. І. Гриньох, В. Кармазин-Каковський, В. Лев, Б. Лончина, М. Овчаренко, С. Чорній.

Зацікавлені Курсом, повинні якнайскоріше довідатися про умовини лету до Риму.

Інформації дає Prof. W. Lew, 95-26 92nd Street, Ozone Park, N.Y. 11416.

Фонд Грушевського

НА АНГЛОМОВНЕ ВИДАННЯ 10-ТОМОВОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ

На цей Фонд зложили:

18,223.37 дол. — П. Матлай, Ню Йорк;
1,483.28 дол. — Ювілейний Комітет Балтимор;
по 1,000.00 дол. — Р. Пристай, Рочестер, пані К. Кальмук, Вайтстон, В. Михайлович, Чикаго;
500.00 — дол. — д-р Д. Лепкий, Спрінґ Веллі;
405.00 дол. — Н. Угера і тов., Дейк Джордж;
250.00 дол. — С. Сім'яник, Ню Йорк;
284.50 дол. — Центральний Комітет Українських Організацій, Маямі;
по 200.00 дол. — Л. Тягнибік, Чикаго, д-р Т. Решетило, Ліма;
по 100.00 дол. — С. Мокрій, Вінніпеґ, Д. Ткачук, Філядельфія, п. П. Олесьок, Філядельфія, д-р В. Верган, Скрентон, В. Гіна, Ню Гейвен, п-ство проф. д-р М. і Ф. Стахів, Скрентон, проф. д-р К. Костів, Торонто;
по 50.00 дол. — п. Т. Романишин, Чикаго, п-ство М. і О. Черник, Бронкс, М. Семенець, Рочестер, С. Волиник, Клівленд;
30.00 дол. — Д-р Я. Остафійчук, Торонто;
по 25.00 дол. — В. Шатинський, Чикаго, І. Струк Філядельфія, І. Атаманець, Маямі, п. С. Незд, Трентон, д-р Я. Стахів, Лос Енджелес;
20.00 дол. — І. Дзівак, Філядельфія;
15.0 дол. — В. Воронка, Клифтон;
10.00 дол. — п. Л. Мурин, Рочестер.

Крім того д-р Михайло Гуцуляк, Ванкувер, Канада — прийняв на себе фінансування видання одного тому Історії України-Руси Грушевського.

Всім ВШ. Жертводавцям складаємо найщирішу подяку за ці пожертви.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА
і
Комісія видання англомовної Історії України-Руси М. Грушевського

В ПЕРШУ СУМНУ і БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

СИНА і БРАТА

бл. п. БОГДАНА ПІХА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 26-го січня 1975 р.

в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., о год. 10-ій ранку;

в церкві монастиря ОО. ВАСИЛІЯН в ГЛЕН КОВ, Н. Й., о год. 9:30 ранку;

в церкві СВ. ЄВГЕНА в КЛІВЛЕНДІ, Огайо.

Родина Покійного просить згадати Його в цей день у Ваших молитвах.

Батько — ВАСИЛЬ
Мати — АННА
Сестра — СТЕФАНІЯ
та близька і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Незабутньої ДРУЖИНИ

св. п. СТЕФАНІЇ ЩЕБИВЛОК-ВІТЕНКО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у неділю, 26-го січня 1975 р.

о год. 10-ій рано

в ЦЕРКВІ СВ. БОГОРОДИЦІ в ОЗОН ПАРКУ (Квінс), Н. Й.

Прошу Рідних, Друзів і Знайомих помолитися за душу Покійної.

Українські прапори над Мейплвудом, Ірвінґтоном і Нюарком

Мейплвуд, Н. Дж. (Л.К.) — В середу 22-го січня ц. р. о год. 10:30 ранку група українців в кількості біля сто осіб відзначила 57-мі роковини проголошення української державної незалежности як всенаціональне свято. Біля міського ратуша в Мейплвуді зібралися представники української громади: членки 86-го Відділу СУА, очолені головою Наталією Клапіщак, членки 28-го Відділу СУА, учні української католицької школи св. Івана Хрестителя з Нюарку, студенти із Сітон Голл і Раттерського університетів деякі професори і група студентів із Українського Клюбу з Колюмбійської середньої школи з головою Віктором Филимончиком та їхнім дорадником Євгеном Чижовичем, який є учителем тієї школи. Вранці того ж дня вперше у цій школі, яка має 2,000 учнів Віктор Филимончук з нагоди роковин 22-го січня виголосив слово, яке передавано через усі голосники в школі, про історичний факт відзначення роковин, про їхнє значення для українців і для людей по всьому світу. Закінчив він свою передачу цитацію із „Останнього слова" Валентина Мороза.

Приявні зібрались у залі Міської Ради і Андрій Кейбіда, розпочинаючи програму, попросив о. Петра Підскального, ЧНІ, з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, провести молитву: приявні встали з місць та спільно відмовили молитву „Отче наш"... Посадник Мейплвуду Роберт Гресмір ще раз відчитав проклямацію Дня Української Незалежности, підписану у вівторок, 21-го січня, під час засідання Міської Ради в приявності делеґації українських організацій. Посадник висловив подив, що українці стійко держаться своєї культури і мови — приємно вражений явищем, що діти моляться і говорять українською мовою, при цьому згадавши, що його жінка є фінляндського походження і вона вчить тепер свою внучку фінляндської мови. Програму закінчив молитвою о. Іван Наконечний, парох української православної церкви св. Вознесіння у Мейплвуді.

Опісля зібрані вийшли перед міський ратуш, уставилися півколом біля щогли по якій вгору почали підніматися разом зоряний американський і синьо-жовтий український прапори. Хвилина тиші, і перед зібраними виступила Ліда Семанишин, учениця Мейплвудської середньої школи, і по-англійськи відчитала уривки з 4-го Універсалу. Приявні відспівали український національний гимн, після чого грімко загомонів оклик, „Слава".

Вшановуючи роковини проголошення української державної незалежности як всенаціональне свято, в українській школі св. Івана Хрестителя в Нюарку того дня не відбувалося навчання. Рівнож були закриті: реальностеве бюро „Дністер" (голова Володимир Васічко) крамниця „Дніпро" (власники — Мирон Стебельський та Омелян Суховерський) і кредитівка „Самопоміч". Вітрини цих крамниць позначено відповідними написами та українськими прапорами. У цей день також повівали американські і українські прапори над українською православною церквою св. Вознесіння в Мейплвуді, над домівкою УСТ „Чорноморська Січ" над Пластовою Домівкою і над Українським Народним Домом в Ірвінґтоні.

Того ж дня в українській православній церкві св. Тройці в Ірвінґтоні, о год. 10-ій ранку парох цієї церкви о. прот. д-р Юрій Шумовський відправив молебень. При кінці відправи о. прот. д-р Ю. Шумовський виголосив відповідну до хвилини проповідь. Під час молебня, представники Вільного Козацтва, зодягнені у свої однострої, держали український і американський прапори.

ПЕРШІ КРОКИ НА ДОВГОМУ ШЛЯХУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тріотичних поступових елементів, а коли його знесено, то це було великою соціяльною перемогою. Президент обіцяв, що пальне - бензина, огрівальна олива, індустріяльна олива й усі перерібки значно подорожіють, в тому бензина на „менше як 20 центів на ґальоні". Ці „центи" відчує десять разів важче той, що заробляє 5 тисяч долярів річно, як той, що заробляє 50 тисяч долярів річно.

Ті, що дораджували Президентові такі потягнення, дуже добре це розуміють. І тому друга частина постулятів це „рабат", зворот частини вплачених податків, а для тих, що й так податку не платять, бо замало заробляють, виплата повної суми (дол. 80) готівкою. Ідучи по цій самій лінії Президент опісля заявився, щоб і у чергових роках прибутковий податок був зменшений на подібну суму. Теж запропонував він на крайову продукцію ропи наложити додаткових два доляри від бочки, щоб хоч у якійсь мірі не допустити до надмірних зисків нафтових фірм.

Ще іншу цікаву пропозицію видвигнув він, а саме, мораторію на нові видаткові програми Федерального уряду, щоб таким чином обнизити державний дефіцит, який і так перейде 30 мільярдів долярів цього року, а слідуючого передбачений ще більший.

Що з цього і як буде переведене в життя, рішать закони, ухвалені Конґресом. Бо тільки наложення додаткового мита на імпортовану ропу належить до прероґатив Президента. Ще замало голосів з рядів законодавців почули ми у цих справах, але проголошений конґресовою фракцією Демократичної партії власний проєкт програми господарських заходів в багатьох випадках розходиться різко з позиціями Президента. Демократичний проєкт засуджує півзаходи, обережну ініціятиву тощо. Він вимагає „скоординованої програми законодавчої акції... для відбудови здорової і устабілізованої господарки в ЗСА". Демократи, між іншим, пропонують раціоналізацію бензини й оливи для огрівання (точка 3 їхніх пропозицій) та окремих збільшених податків на великі автомобілі, на човни й кораблі, уживані для приємности. В інших пропозиціях вони в дечому збігаються з пропозиціями Президента, але в більшості ідуть далеко далі.

Очевидно, що у висліді буде якийсь компроміс. Як він буде виглядати — важко сказати тепер. Одно певне: ЗСА вступають на шлях перебудови своєї господарської системи. Перші кроки, які бачимо тепер, є власне тільки першими кроками на далекому шляху, остаточною ціллю якого мусить бути: змодернізувати й достосувати господарську систему до сучасних потреб нації.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2-га

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в приміщенні цього ж Клюбу, в п'ятницю 24-го січня ц. р. о год. 7.30 вечора, відбудеться „Вечір пісні і розваги". Заповідач програми — Степан Крижанівський; Олена Гентіш прочитає фейлетони „Політична еміґрація і вакації" та „Одяг і жінка"; Ігор Раковський проспіває цикл пісень з України та пісні композитора, музики легкого жанру, Богдана Весоловського, на фортепіяні акомпаньюватиме Володимир Гентіш, який ще заграє музичні композиції власного укладу „Музичні загадки".

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дивуґідна, йде „не тільки з духом часу, але й збалансована в двомовності й двокультурності, тобто в зберіганні рідної мови без „точки небезпеки", й успішному інтеграційному процесі в життя даних країн". „Точка небезпеки" заіснує тоді, коли з даної національної групи винадоровиться вже більше, як її половина. „Ми ще далеко від „точки небезпеки", головно в Австралії й Південній Америці", — твердить автор. Найгірше стоїть наша справа в Новій Зеляндії, де нема церковної й організаційної мережі, бо там мало наших людей.

Для Австралії автор пропонує створити катедру українознавства за українські гроші. Про українознавство в університетах Арґентини й Бразилії професор Рудницький розмовляв з місцевими українськими й неукраїнськими чинниками.

Про справу україніки у важливих наукових центрах — університетських бібліотеках світу мали б подумати українці Америки й Канади. „Треба книжних меценатів - фундаторів для багатьох бібліотек і наукових закладів у вільному світі.... З жалем мушу ствердити, що в бібліотеках Далекого Сходу, Південної Америки ... немає навіть англомовної „Енциклопедії Українознавства".

Автор закінчив свої завваги про відвідини по наших громадах у вільному світі такими словами:

„Єдине, чого треба для вдержання „святого вогню" — це якнайбільше поїздок представників нашого церковного, наукового, громадського, економічного й — може — політичного життя, щоб цементували спільноту, відновляли в ній почуття одности й приналежности до того самого пня й тих самих ідей, і часом давали нові ініціятиви, кидали нові думки..."

Професор Ярослав Рудницький (нар. 1910), крім наукової праці, любить і подорожувати, бо його наукові зацікавлення цього вимагають. „З порожі довкола світу" — це вже п'ята книжка про його мандрівки. В 1955 році він видав „З подорожі довкола півсвіту" (дехто міг би сказати, що не можна подорожувати довкола півсвіту, бо ж наша земля — куля), в 1956 р. — „З подорожі по Америці", в 1957 — „З подорожі по Скандинавії" і в 1959 році „З подорожей по Канаді" (1949 - 1959). Як бачимо, то автор здобув рекорд своєю мандрівницькою літературою, між якою найцікавішою є його нова книжка „З подорожі довкола світу". Там знаходяться і цікаві вістки про життя на Далекому Сході, про який ми так мало знаємо.

У 1974-му році ціни зросли на 12.2 відсотка

Вашинґтон. — Департамент праці повідомив, що хоча минулого грудня дещо сповільнився зріст в цінах на продукти широкого вжитку, то за цілий 1974-й рік ці ціни зросли на 12.2 відсотка. Це був найбільш інфляційний однорічний зріст у цих цінах від 1946-го року. Речники Департаменту праці надіються, що в 1975-му році інфляція сповільниться, покликаючи на факт, що в грудні ціни на продукти широкого вжитку зросли тільки на сім десятих одного відсотка, тоді коли протягом попередніх 4-ох місяців ці ціни зростали багато швидшим темпом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 25-го СІЧНЯ 1975 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 241-ий Відд. о год. 2 по пол. в залі укр. правосл. парохії, 74 Harris Ave. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1975 рік. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

СУБОТА, 1-го ЛЮТОГО 1975 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва Мир 324 Відд. о год. 7:30 веч. в Домі Укр. Громади, 23 і Бравн вул. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 2-го ЛЮТОГО 1975 р.

БОСТОН, Масс. Річні збори і вибір управи 238 Відд. ім. Є. Коновальця, зараз по Сл. Божій в залі укр. правосл. церкви св. Андрія при 24 Orchardhill Road, Jamaica Plain, Mass. — О. Боніс, рек. секр.

7242, ТАРЗАН. ЛОРД І ЛЕДІ ҐРЕЙСТОВК

MY FATHER HAD MARRIED ALICE RUTHERFORD A SCANT THREE MONTHS BEFORE THE AFRICAN ASSIGNMENT...

LORD AND LADY GREYSTOKE WERE A YOUNG, HANDSOME AND FEARLESS COUPLE...

I WONDER HOW EAGER THEY MIGHT HAVE BEEN, THAT DAY IN DOVER WHEN THEY PREPARED TO SET SAIL, IF THEY HAD KNOWN OF THE TRAGEDY THAT WOULD BEFALL THEM!

Тільки три місяці перед його призначенням до Африки мій батько одружився із Еліс Ратерфорд...

Лорд і Леді Ґрейстовк були молодою, вродливою і відважною парою...

Цікаво, чи того дня, коли мали відпливати із Доверу, вони виявляли б таке захоплення, якщо знали б про трагедію, що мала їх навістити!